

HİLMÎ*

Âşık

Mehmet Öcal OĞUZ

Anahtar Kelimeler: Hilmî, Âşık Edebiyatı, Yozgat, 19. Yüzyıl Türk Edebiyatı

Yozgat'ın merkez ilçesine bağlı Fakıbeyli köyünde doğan Hilmî'nin hayatı hakkında fazla bir bilgi bulunmamaktadır. Plevne savaşlarına katılan ve Ruslara esir düşen şair, esareti ve savaşlar sırasında gördüklerini destan şeklinde şiire aktarmıştır. Hemen hemen tamamı destan şeklindeki şiirlerden meydana gelen defterinin torunlarından Mehmet Çiğdemtekin'de olduğu bildirilmektedir.

Elde Plevne savaşlarını işleyen iki destanı bulunmaktadır. Oldukça müstehcen şiirler de yazdığı bildirilen Hilmî'nin eldeki şiirleri gerek şiir estetiği gerekse şekil bakımından bozuktur. Ancak canlı harp tasvirleri, tarihin bir dönemine ışık tutabilecek niteliktedir (Göksoy 1984: 10).

Eserlerinden Örnekler

Destan

Allah Allah deyü asker-i İslâm
Pusudan çıktılar yoktur hiç kelâm
Birbiri ardınca hücum başladı
Karıştık küffara cevânımız var
Başı bozuk asker birden yürüdü
Başları Nuh'tan tufan bürüdü
Kâfire galip gelip imdat verildi
Bin yaşasın Osman Paşa unvanımız var
Sabahtan akşama kavgalar olup
Lâşe-yi küffardan dereler dolup
Asker-i İslâm geriye dönüp
Velâkin pek çok şehidimiz var
Lâşe ile doldu dereler dağlar
Hüyük oldu bahçeler bağlar
Asker-i İslâm'ı her göre ağlar

Lâşe-yi küffardan nefretimiz var
Annesi babası olan ağladı
Çoluk çocukları efgan eyledi
Çoğu muradına erip gülmedi
Kan içinde pek yarelimiz var
Rusların bunda beli kırıldı
Bu işler âleme ilân olundu
Vezir Osman’a rütbe verildi
Padişah’tan bir de kılıcımız var
Dünya kurulu böyle bir hünkam
Husule gelmemiş söylerler müdam
Osman Paşa gibi serdarımız var
Yeter Hilmi Plevne’nin olayı
Kalbe vurdun hiç silinmez kaleyi
Dillere destan olup söylesin
Kanlı Plevne’nin olayı

Göksoy, Yılmaz. “Gönül Bahçesinden Bir Demet Plevne Destanı (1)”. *Erciyes Dergisi*. 7 (79): 10.

Kaynakça

GÖKSOY, Y. (Temmuz 1984). “Gönül Bahçesinden Bir Demet Plevne Destanı (1).” *Erciyes Dergisi*. 7 (79): 10.

OĞUZ, M. Ö. (1994). *Yozgat’ta Halk Şairliğinin Dünü ve Bugünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.

* Bu madde, Mehmet Öcal OĞUZ, "HİLMÎ", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hilmi> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.